EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 9.2.2021
COM(2021) 47 final

2021/0026 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

milles käsitletakse Euroopa Liidu nimel ettepaneku esitamist kloropürifossi kandmiseks püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholmi konventsiooni A lisasse

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholmi konventsioon (edaspidi „konventsioon“) jõustus 17. mail 2004. See kiideti heaks nõukogu 14. oktoobri 2004. aasta otsusega, mis käsitleb püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholmi konventsiooni sõlmimist Euroopa Ühenduse nimel (2006/507/EÜ[1]), ja see jõustus Euroopa Ühenduses 14. veebruaril 2005. Konventsiooni eesmärk on kaitsta inimeste tervist ja keskkonda püsivate orgaaniliste saasteainete eest. Konventsiooniga nähakse ette ettevaatusprintsiibil põhinev raamistik püsivate orgaaniliste saasteainete tootmise, kasutamise, importimise ja eksportimise lõpetamiseks, nende ohutuks käitlemiseks ja kõrvaldamiseks ning teatavate juhuslike püsivate orgaaniliste saasteainete keskkonda sattumise lõpetamiseks või vähendamiseks.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2019/1021[2] on liidu õiguses rakendatud kohustused, mis on sätestatud konventsioonis ning 1979. aasta piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooni protokollis püsivate orgaaniliste saasteainete kohta (edaspidi „protokoll“), mis on heaks kiidetud nõukogu otsusega 259/2004/EÜ[3].

Konventsiooni artikli 8 lõikes 1 on sätestatud, et konventsiooniosaline võib esitada sekretariaadile ettepaneku kemikaali kandmiseks konventsiooni A, B ja/või C lisasse; seejärel vaatab ettepaneku artikli 8 lõigete 3 ja 4 kohaselt läbi püsivate orgaaniliste saasteainete hindamise komitee. Ettepanek peab sisaldama D lisas esitatud teavet. Püsivate orgaaniliste saasteainete hindamise komitee soovituse alusel otsustatakse konventsiooniosaliste konverentsil, kas kanda aine A (kõrvaldamine), B (piiramine) ja/või C lisasse (juhuslik tootmine). Lisade muudatuste vastuvõtmise menetlus on ette nähtud konventsiooni artikliga 22.

Kloropürifossi kasutamine taimekaitsevahendina on Euroopa Liidus keelatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1107/2009[4] ning biotsiidi toimeainena kasutamine on keelatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 528/2012[5]. Lisaks ei ole kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1907/2006[6] registreeritud

---

1 Nõukogu 14. oktoobri 2004. aasta otsus 2006/507/EÜ, mis käsitleb püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholmi konventsiooni sõlmimist Euroopa Ühenduse nimel (ELT L 209, 31.7.2006, lk 1).

2 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1021 püsivate orgaaniliste saasteainete kohta (ELT L 169, 25.6.2019, lk 45).

3 Nõukogu 19. veebruari 2004. aasta otsus 2004/259/EÜ, millega sõlmitakse Euroopa Ühenduse nimel piiriülese õhusaaste kauglevi 1979. aasta konventsiooni protokoll püsivate orgaaniliste saasteainete kohta (ELT L 81, 19.3.2004, lk 35).

4 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1107/2009 taimekaitsevahendite turulelaskmise ja nõukogu direktiivide 79/117/EMÜ ja 91/414/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 309, 24.11.2009, lk 1).

5 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2012. aasta määrus (EL) nr 528/2012, milles käsitletakse biotsiidide turul kättesaadavaks tegemist ja kasutamist (ELT L 167, 27.6.2012, lk 1).

6 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ning millega asutatakse Euroopa Kemikaaliamet, muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93 ja komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ (ELT L 396, 30.12.2006, lk 1).

kloropürifossi muud kasutusviisid ning seetõttu ei ole lubatud seda muu kasutuse eesmärgil liidus toota ega turule lasta suuremas koguses kui üks tonn aastas tootja või importija kohta.

Kloropürifossi olemuslike omaduste kohta kättesaadavast teabest ja andmetest, mida hinnati konventsiooni D lisa kriteeriumide alusel, võib järeldada, et kloropürifoss on püsiv, bioakumuleeruv ja toksiline. Peale selle levib kloropürifoss keskkonnas kaugele ja seda on leitud kaugemates piirkondades, näiteks Arktikas. Arvestades teavet kloropürifossi püsivuse, bioakumuleeruvuse ja toksilisuse ning keskkonnas kaugele levimise võime kohta, tehakse ettepanek, et kuna kloropürifoss vastab konventsiooni D lisas esitatud kriteeriumidele, tuleks seda käsitada püsiva orgaanilise saasteainena. Hindamise üksikasjad on kättesaadavad teaduslikus toimikus, mis lisatakse ettepanekule kanda kloropürifoss Stockholmi konventsiooni A lisasse.

Kuna kloropürifossi kasutamine toimeainena taimekaitsevahendites keelati liidus alles hiljuti, ei saa välistada, et kloropürifossi toodetakse endiselt ekspordiks. Lisaks ilmneb, et kloropürifossi toodetakse ja kasutatakse endiselt teistes riikides ning see tekitab seal heiteid. Kuna kõnealune kemikaal võib keskkonnas levida kaugele, ei ole riigi ega liidu tasandil võetavad meetmed keskkonna ja inimeste tervise kaitse kõrge taseme tagamiseks piisavad ning seetõttu on vaja võtta ulatuslikumaid rahvusvahelisi meetmeid.

Pidades silmas püsivate orgaaniliste saasteainete hindamise komitee järgmist kohtumist 2021. aasta septembris, peaks komisjon esitama Stockholmi konventsiooni sekretariaadile liidu nimel ettepaneku kanda kloropürifoss A lisasse. Enne kui konventsiooniosaliste konverentsil tehakse otsus lisasse kandmise kohta, vaadatakse ettepanek konventsiooni kriteeriumide ja menetluste kohaselt läbi.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Ettepanek on kooskõlas määrusega (EL) 2019/1021 ja täiendab seda. Kõnealuse määrusega rakendatakse liidus Stockholmi konventsiooni. See on täielikult kooskõlas eesmärgiga kaitsta inimeste tervist ja keskkonda püsivate orgaaniliste saasteainete eest.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Ettepanek on kooskõlas määruse (EÜ) nr 1107/2009 ja määruse (EL) nr 528/2012 üldise lähenemisviisiga püsivate, bioakumuleeruvate ja toksiliste (PBT) ainete suhtes, kuna mõlemas määruses on sätestatud kriteeriumid, mis põhimõtteliselt ei võimalda püsivate, bioakumuleeruvate ja toksiliste ainete turulelaskmist ega kasutamist. Sidususe tagamiseks uuritakse ühist seisukohta käsitlevas dokumendis[7] Stockholmi konventsiooni, määruse (EL) 2019/1021 ja määruse (EÜ) nr 1907/2006 vahelist seost piirangute ja lubade andmise nõuete osas.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Kavandatava nõukogu otsuse menetlusõiguslik alus on ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9, mis on asjakohane alus õigusaktile, millega määratakse kindlaks Euroopa Liidu seisukoht seoses rahvusvahelise lepinguga, käesoleval juhul Stockholmi konventsiooniga.

[7] http://ec.europa.eu/growth/sectors/chemicals/reach/special-cases_en

Materiaalõiguslik alus on ELi toimimise lepingu artikli 192 lõige 1, võttes arvesse, et Stockholmi konventsiooni alusel kokku lepitud meetmetega soovitakse eelkõige saavutada keskkonnaalast eesmärki (st püsivate orgaaniliste saasteainete kõrvaldamine).

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Püsivad orgaanilised saasteained on üleilmne probleem ning liidus rakendatakse Stockholmi konventsiooni määrusega (EL) 2019/1021. Kuna liit on konventsiooni osaline, on asjakohane, et registreerimiseks esitab uue kemikaali liit.

- **Proportsionaalsus**

Püsivad orgaanilised saasteained on üleilmne probleem ning Stockholmi konventsiooni eesmärk on lõpetada nende kemikaalide tootmine ja kasutamine. Seega on kõnealuse kemikaali konventsiooni lisamise ettepanek proportsionaalne, et tagada asjakohase meetme võtmine üleilmsel tasandil.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Ettepanekut arutati liikmesriikide ja muude sidusrühmadega määruse (EL) 2019/1021 kohaste pädevate asutuste 22. koosolekul ning lisaks Euroopa Kemikaaliameti PBT eksperdirühma koosolekul. Saadud märkusi võeti arvesse.

- **Mõjuhinnang**

Mõjuhinnangut ei tehtud. Kemikaali lisamisel konventsiooni ei ole mõju, sest ELis seda kemikaali tõenäoliselt ei kasutata. Kui püsivate orgaaniliste saasteainete hindamise komitee jõuab järeldusele, et kõnealune kemikaal on püsiv orgaaniline saasteaine, hindab püsivate orgaaniliste saasteainete hindamise komitee võimalike majandamismeetmete mõju, võttes arvesse sotsiaal-majanduslikku teavet.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Ettepanek ei mõjuta äritegevust, sest kemikaali ei kasutata liidus kaubanduslikult, ning seetõttu ei tehta erandit mikroettevõtjatele ega lisata erieeskirju VKEdele. Ettepanek ei mõjuta ELi valdkondlikku konkurentsivõimet ega kaubandust, sest liidu ja kolmandate riikide vahel selle kemikaaliga ei kaubelda.

4. MÕJU EELARVELE

Ettepanek ei mõjuta eelarvet.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Rakenduskava, järelevalvet, hindamist ja aruandlust ei peeta vajalikuks.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Ettepanek annab komisjonile volitused esitada Euroopa Liidu nimel kloropürifoss Stockholmi konventsiooni lisamiseks.

2021/0026 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

milles käsitletakse Euroopa Liidu nimel ettepaneku esitamist kloropürifossi kandmiseks püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholmi konventsiooni A lisasse

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 192 lõiget 1 koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Ühendus kiitis 14. oktoobril 2004 nõukogu otsusega 2006/507/EÜ[8] heaks püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholmi konventsiooni (edaspidi „konventsioon“).

(2) Konventsiooniosalisena võib liit esitada ettepanekuid konventsiooni lisade muutmiseks. Konventsiooni A lisas on loetletud püsivad orgaanilised saasteained, mis tuleb kasutusest kõrvaldada.

(3) Olemasoleva teadusliku teabe ja läbivaatamisaruannete ning konventsiooni D lisas sätestatud läbivaatuskriteeriumide kohaselt on kloropürifossil püsiva orgaanilise saasteaine omadused.

(4) Kloropürifossi kasutamine toimeainena ei ole Euroopa Liidus Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1107/2009[9] kohaselt heaks kiidetud ning seepärast ei ole lubatud seda liidus turule lasta ega taimekaitsevahendites kasutada. Samuti ei ole kloropürifossi kasutamine toimeainena heaks kiidetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 528/2012[10] kohaselt ning seepärast ei ole lubatud seda liidus turule lasta ega biotsiidides kasutada. Lisaks ei ole kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1907/2006[11] registreeritud kloropürifossi muud kasutusviisid ning seetõttu ei ole lubatud seda muu kasutuse eesmärgil liidus toota ega turule lasta suuremas koguses kui üks tonn aastas tootja või importija kohta.

---

8 Nõukogu 14. oktoobri 2004. aasta otsus 2006/507/EÜ, mis käsitleb püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholmi konventsiooni sõlmimist Euroopa Ühenduse nimel (ELT L 209, 31.7.2006, lk 1).

9 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1107/2009 taimekaitsevahendite turulelaskmise ja nõukogu direktiivide 79/117/EMÜ ja 91/414/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 309, 24.11.2009, lk 1).

10 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2012. aasta määrus (EL) nr 528/2012, milles käsitletakse biotsiidide turul kättesaadavaks tegemist ja kasutamist (ELT L 167, 27.6.2012, lk 1).

11 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ning millega asutatakse Euroopa Kemikaaliamet, muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93 ja komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ (ELT L 396, 30.12.2006, lk 1).

(5) Kuigi liidus on kloropürifoss järk-järgult kasutuselt kõrvaldatud, näib, et seda kasutatakse endiselt pestitsiidina ja see levib keskkonda väljaspool liitu. Kuna kloropürifoss võib keskkonnas levida kaugele, ei ole riigi ega liidu tasandil võetavad meetmed keskkonna ja inimeste tervise kaitse kõrge taseme tagamiseks piisavad ning seetõttu on vaja võtta ulatuslikumaid rahvusvahelisi meetmeid.

(6) Seepärast peaks liit esitama konventsiooni sekretariaadile ettepaneku kanda kloropürifoss konventsiooni A lisasse,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Liit esitab ettepaneku kanda kloropürifoss (CASi nr 2921-88-2, EÜ nr 220-864-4) püsivate orgaaniliste saasteainete Stockholmi konventsiooni (edaspidi „konventsioon“) A lisasse.

Komisjon saadab ettepaneku koos kogu konventsiooni D lisas nõutava teabega liidu nimel konventsiooni sekretariaadile.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud komisjonile.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja